

Onderzoek onder docenten

Hogeschool Leiden wil meer inzicht in de behoeften van studenten op het gebied van life skills. Daarom is er door het lectoraat Ouderschap en Ouderbegeleiding naast onderzoek onder studenten, ook onderzoek uitgevoerd onder docenten.

Met welke moeilijke situaties hebben studenten te maken?

Docenten signaleren een aantal zaken die het studiesucces van studenten bemoeilijken. Studenten werken veel tijdens hun studie. Ze hebben grote bijbanen om geen geld te hoeven lenen of om veel uit te kunnen geven. Veel studenten hebben een moeilijke thuissituatie, waarbij ze mantelzorger zijn. Daardoor zetten ze zichzelf op de tweede plaats. Veel studenten zijn verslaafd aan hun telefoon, waardoor ze continu onrust ervaren in hun hoofd. Studenten voelen zich opgejaagd door de studiedruk: het bindend studieadvies (BSA) in het eerste jaar en de wens om in vier jaar af te studeren. Studenten krijgen te maken met eisen waar ze nog niet altijd aan kunnen voldoen. Doordat hun hersenen nog niet volledig ontwikkeld zijn hebben ze moeite met impulsen controleren, plannen, doorzetten en problemen op een goede manier oplossen. Ook zien docenten veel perfectionistische studenten, die niet zelden te maken krijgen met stress en een burn-out.

Welke life skills kan Hogeschool Leiden helpen ontwikkelen?

Volgens de docenten uit het onderzoek kunnen studenten hulp gebruiken bij een aantal life skills. In persoonlijke uitspraken geven docenten aan waarom ze dat vinden.

Life skill: Zelfbewustzijn

Studenten hebben hulp nodig bij het beantwoorden van de vragen 'wie ben ik' en 'wat kan ik'. Ze hebben soms niet zo veel zelfvertrouwen en durven zich niet te uiten in de groep. Ook vinden studenten het lastig hun eigen leven te overzien. Stages helpen bij de groei van het zelfbewustzijn.

Quotes docenten:

"Studenten vinden het moeilijk zich voor te stellen in andere situaties, bijvoorbeeld als ze vijftig jaar zijn. Ze kunnen moeilijk overzien dat ze tegen die tijd veel hebben meegemaakt en misschien wel een ander carrièreperspectief hebben."

"De stage is een snelkookpan. De stage is een mooie manier om zelfbewustzijn op te doen."

Life skill: Zelfmanagement

Studenten hebben moeite met plannen, organiseren en doelen stellen. Docenten leren studenten om zelf te formuleren welke vaardigheden ze willen ontwikkelen en hier leerdoelen aan te koppelen. Praktijkervaring opdoen kan bijvoorbeeld helpen bij de motivatie.

Quotes docenten:

"Momenteel hebben we de tools niet om studenten te ondersteunen in het visualiseren van hun toekomstige beroep. Dit maakt het voor de student lastig om doelen te stellen en daar naartoe te werken. Daardoor zijn de doelen die studenten stellen vaak gericht op het behalen van tentamens."

"Adolescenten moeten leren minder hulpeloos te zijn. Ouders zitten ook bovenop hun kind. Op die manier is het kind verloren op het hbo. Het is een maatschappelijk probleem. Je krijgt er geen zelfstandig denkende mensen van."

"Als studenten het eerste jaar halen, gaan ze soms in het tweede jaar met de hakken over de sloot over. In het derde jaar gaat het veel gemakkelijker. Als het gaat om zelfsturing, verantwoordelijkheid nemen en plannen zijn het dan andere mensen geworden."

Life skill: Relatievaardigheden

Docenten merken dat studenten weinig contact hebben met hun klasgenoten. Samenwerken, je in de ander verplaatsen en feedback ontvangen is lastig. Dit komt mede doordat veel contact via tekstberichten verloopt. Docenten willen studenten leren om écht contact te maken.

Quotes docenten:

"Studenten komen naar de hogeschool om hun punten te halen. Ze nemen geen tijd om samen met klasgenoten dingen te ondernemen."

"Studenten werken liever zelfstandig dan dat ze samenwerken. Dan zeggen ze: dat doe ik zelf wel, want ik weet zeker dat jij het niet doet of minder goed doet dan ik."

Life skill: Verantwoordelijke besluitvorming

Studenten zijn goed in het herkennen van problemen. Ze zijn over het algemeen oplossingsgericht. Docenten willen hen leren dat het oplossen van problemen niet altijd snel kan. Jongere studenten moeten nog leren dat ze zelf verantwoordelijk zijn.

Quote docent:

"Studenten mogen van zichzelf niet de tijd nemen om ergens naar te kijken, iets te voelen, iets met zichzelf te identificeren en daar op door te pakken."

Welk aanbod helpt bij het ontwikkelen van life skills?

Volgens docenten is het belangrijk om binnen de opleidingen meer aandacht te besteden aan het ontwikkelen van bepaalde levensvaardigheden. Hiervoor geven zij een aantal suggesties:

- Er is meer aandacht nodig voor zelfbewustzijn: studenten leren dat ze zelf invloed hebben op hun resultaten. Hierbij is de theorie van de Growth Mindset nuttig: blijf je capaciteiten ontwikkelen.
- Een programma voor stressmanagement en tijdmanagement helpt studenten om alle ballen in de lucht te houden.
- Voor langstudeerders is extra begeleiding, onder andere in basisvaardigheden, nuttig.
- Aandacht voor persoonlijke ontwikkeling helpt studenten eerlijker te zijn over hoe ze zichzelf voelen. Het helpt studenten ook in zich bewuster te zijn van hun eigen kwaliteiten en eigenschappen.
- Toetsen zonder cijfers (formatief toetsen) kan de motivatie van studenten verbeteren. Daardoor begrijpen ze beter wat ze nog niet beheersen en zijn ze gemotiveerder om beter te leren.
- Studenten zijn gebaat bij het aanstellen van een studentpsycholoog.

Docenten zijn enthousiast over een toolbox voor levensvaardigheden. Dit gereedschapspakket kan helpen om lessen over life skills te geven, bijvoorbeeld in de studieloopbaan-lessen of bij Chemie in de lab-lessen. Wel is het belangrijk dat studenten hier meer dan één studiepoint voor ontvangen.

Hoe kunnen docenten studenten ondersteunen?

Docenten zijn erg gemotiveerd om studenten te begeleiden bij het ontwikkelen van life skills. Hogeschool Leiden biedt docenten handvatten, zodat zij studenten ondersteuning kunnen bieden. Docenten hebben behoefte aan georganiseerde intervisies met collega's, waarin ze mogelijke oplossingen met elkaar kunnen uitwisselen. Kennis over hoe je met specifieke typen studenten omgaat kan helpen bij een betere begeleiding. Bijvoorbeeld hoe je jongens motiveert en hoe je studenten met psychische problemen begeleidt. Ook willen docenten eerder kunnen signaleren als het met een student minder goed gaat.